

HET GEBED IN DE BROEDERGEMEENTE - HISTORISCH

Het gebed, het spreken met God, is kenmerkend voor de christelijke gemeente. Het is ook een onderdeel van eigenlijk elke bijeenkomst. Zinzendorf heeft veel en vaak gebeden. Alles wat hem bewoog besprak hij met de Heiland, dat was een wezenlijke kant aan de innige band met Hem. Wat het openbare gebed betreft, had Zinzendorf duidelijke eigen opvattingen: in de preekdienst moest een vast geformuleerd gebed uitgesproken worden. Het vrij gebed in samenkomsten van de gemeente vond hij niet passend. Zijn mening was dat daarin te veel de stem van een individueel mens naar voren komt. Maar het gemeenschappelijke gebed vond hij juist erg belangrijk. Zo kwam hij tot het Litanie-gebed. Getuigenis daarvan is de kerklitanie. Er bestond de “grote kerklitanie”, die als zelfstandige samenkomst gebruikt kon worden en de “kleine kerklitanie”, die als liturgie in een zondagse kerkdienst gebruikt wordt. Deze kerklitanie is als liturgie 1 opgenomen in het gezangboek van 1968 en door de Intersynodale Liturgische Commissie 2009 bewerkt, maar wordt nauwelijks of niet gebruikt.

Het Stundengebet / uurgebed had al in 1727 in de Broedergemeente plaats. “Een aantal gevorderde leden van de gemeente hadden de taak ieder een uur per dag in stille voorbede voor de gemeente, voor haar arbeid en voor haar leden door te brengen. En deze ‘uurbidders’ kwamen dagelijks bijeen om wat te zingen en dan samen een tijdlang in stilte te bidden.” (Uttendörfer, Zinzendorfs Gedanken über den Gottesdienst, Herrnhut 1931, pag 61) .

UNITEITSGEBEDSWACHT / UNITEITSGEBEDSDAGEN

De Uniteitssynode van 1957 heeft naar aanleiding van het jubileum 500 jaar Unitas Fratrum het idee van een “Stundengebet” weer opgepakt, maar dan wel met deelname van gemeenten in de hele wereldwijde Broeder-Uniteit. De Uniteitsgebedswacht wordt dan ook sinds 1957 gehouden. Het jaar wordt opgedeeld tussen de provincies van de Uniteit, en binnen de provincies krijgen de gemeenten elk een periode aangewezen, vroeger vaak een etmaal van 0.00 tot 24.00 uur, inmiddels delen gemeenten vaak een dag, omdat er steeds meer provincies en gemeenten bij zijn gekomen. Binnen de gemeente wordt dan de tijd over de leden verdeeld. Het is de bedoeling dat zo continu vanuit de Uniteit gebeden wordt. Gebedsintenties voor de Uniteitsgebedswacht worden door het Provinciaal Bestuur verspreid.

De Uniteitsgebedswacht is tegenwoordig een van de belangrijke verbindingspunten binnen de wereldwijde Broeder-Uniteit. Het is een laagdrempelige manier om aan de verbondenheid binnen onze wereldwijde kerk gestalte te geven. Iedereen kan gewoon van huis hieraan deel nemen. Het Provinciaal Bestuur verstrekt hiervoor gebedsintenties. Er is geen vaste vorm voor de tijd van gebed, iedereen kan dat op zijn / haar eigen manier invullen. Sinds enige tijd wordt de verdeling van het jaar onder de provincies ook gepubliceerd (op de website, in het dagtekstenboekje en het EBGNieuws). Er is een toenemende verbondenheid met die provincies die op een bepaalde dag ook voor ons bidden.

Voor de individuele invulling van de gebedstijd tijdens de uniteitsgebedswacht zijn er geen specifieke regels, veel kan naar de voorkeur en de mogelijkheden van de gemeente en/of de individuele leden ingevuld worden. Het is een goede gewoonte in de Europees-Continentale Provincie geworden om elk jaar een lijst met gebedsintenties te laten opstellen door

medewerkers, die in contact zijn met andere provincies van de wereldwijde Broedergemeente. Beproefde mogelijkheden voor het invullen van de gebedswacht zijn o.a.:

- De gemeente stelt aan de individuele leden naast de gebedsintenties ook een voorstel voor de liturgische invulling van het uur / half uur ter beschikking. Leden kunnen daarvan gebruik maken, maar zijn er vrij in.
- Mensen kunnen ook met z'n tweeën of in kleine groepen aan huis samen bidden.
- De gemeente nodigt op een bepaald moment uit voor een gezamenlijk gebed of zelfs voor een gebedsnacht.
- Als de dag waar een gemeente ingedeeld staat op een zondag valt, kunnen de gebedsintenties ook een plek krijgen in de zondagse kerkdienst.

Sinds enige tijd worden de namen van de provincies, die in een bepaalde tijd aan de beurt zijn met de gebedswacht in het EBG Nieuws vermeld en zijn ook op de website van de Evangelische Broedergemeente in Nederland te vinden. Op die manier kan ook gebeden worden voor die provincies die op een bepaald moment de taak van de gebedswacht op zich nemen. Als je dat regelmatig doet komen alle provincies een keer langs.

Naast de uniteitsgebedswacht zijn er ook nog de uniteitsgebedsdag 1 maart (herinnering aan de stichting van de Unitas Fratrum 1457). In de meeste gemeenten wordt op (of rond) 1 maart de uniteitscollecte verzameld. Dit is een ander teken van wereldwijde verbondenheid. Deze collecte wordt elk jaar wereldwijd voor één zelfde doel verzameld, dat door de uniteitssynode of de unity board wordt vastgelegd. Ook andere gedenkdagen van de Broedergemeente kunnen als gebedsdagen gevierd worden. (b.v. 13 november)

OECUMENISCHE GEBEDSWEKEN / GEBEDSDAGEN

Er zijn tal van gebedsweken en gebedsdagen die door kerkelijke organisaties, vaak in oecumenisch verband, georganiseerd worden. In de Broedergemeente spelen vooral de gebedsweek van de wereldwijde Evangelische Alliantie (in Nederland "MissieNederland") en de gebedsweek voor de eenheid van de christenen een rol. Het is een zeer positieve ontwikkeling, dat deze twee gebedsweken (die beide in januari/februari plaatsvinden) in Nederland in elkaar geschoven zijn en gezamenlijk door de Raad van Kerken en Missie Nederland worden voorbereid. Liturgisch volgen deze een eigen oecumenisch voorbereide liturgie vaak door christenen uit een bepaald land. Dat geldt ook voor de meest bekende oecumenische gebedsdag, de Wereldgebedsdag (vroeger: Wereldgebedsdag der vrouwen). De kans die (ook voor Broedergemeenten) in de deelname aan dit soort oecumenische gebedsweken / -dagen ligt, is om een bredere verbondenheid met de wereldwijde kerk te krijgen/behouden. Een andere verschijning van de laatste jaren is, dat oecumenische organisaties naar aanleiding van bepaalde crises oproepen tot (nationale) gebedsdagen.

GEBEDSGROEPEN

In de meeste gemeenten spelen ook gebedsgroepen een rol. Ze zijn qua opzet en bedoeling zeer verschillend en toch kan algemeen gezegd worden, dat deze groepen een belangrijke sociale en geestelijke rol spelen. De zusters (en broeders) komen bij elkaar om voor elkaar te bidden, maar ook voor anderen, waarvan bekend is dat zij op dit moment voorbede bijzonder nodig hebben. Daarnaast hebben deze groepen ook een sociale functie voor de leden en spelen een rol in de activiteiten van de gemeente. In enkele gemeenten is er ook de mogelijkheid om na de dienst voorbede van een groep voorbidders te vragen.

Auteur: Johannes Welschen

Jaar: 2022

© Evangelische Broedergemeente • Intersynodale Liturgische Commissie voor Nederland